

Cauza C-270/10

Lotta Gistö

(cerere de pronunțare a unei hotărâri preliminare formulată de Korkein hallinto-oikeus)

„Protocol privind privilegiile și imunitățile Comunităților Europene – Articolul 14 primul paragraf – Stabilirea domiciliului fiscal al soțului unui funcționar al Uniunii – Legislație națională care include o normă potrivit căreia persoana interesată care a avut reședința în străinătate timp de trei ani nu mai este considerată rezident în statul de origine și, prin urmare, nu mai este supusă integral la plata impozitului”

Sumarul hotărârii

Privilegiile și imunitățile Comunităților Europene – Funcționarii și agenții Comunităților – Domiciliul fiscal al soțului unui funcționar al Uniunii care nu desfășoară o activitate profesională proprie

(Protocolul privind privilegiile și imunitățile Comunităților Europene, art. 14 primul paragraf)

Articolul 14 primul paragraf din protocol trebuie interpretat în sensul că se consideră că soțul unei persoane care, pentru unicul motiv că aceasta din urmă intră în serviciul Uniunii Europene, își stabilește reședința pe teritoriul unui alt stat membru decât cel în care avea domiciliul fiscal în momentul intrării în serviciul Uniunii a persoanei menționate și își părăsește domiciliul fiscal în acest din urmă stat membru dacă el însuși nu desfășoară o activitate profesională proprie.

(a se vedea punctul 22 și dispozitivul)

HOTĂRÂREA CURȚII (Camera a cincea)

28 iulie 2011(*)

„Protocol privind privilegiile și imunitățile Comunităților Europene – Articolul 14 primul paragraf – Stabilirea domiciliului fiscal al soțului unui funcționar al Uniunii – Legislație națională care include o normă potrivit căreia persoana interesată care a avut reședința în străinătate timp de trei ani nu mai este considerată rezident în statul de origine și, prin urmare, nu mai este supusă integral la plata impozitului”

În cauza C-270/10,

având ca obiect o cerere de pronunțare a unei hotărâri preliminare formulată în temeiul articolului 267 TFUE de Korkein hallinto-oikeus (Finlanda), prin decizia din 27 mai 2010, primită de Curte la 31 mai 2010, în procedura inițiată de

Lotta Gistö,

CURTEA (Camera a cincea),

compus? din domnul J.?J. Kasel (raportor), pre?edinte de camer?, domnii A. Borg Barthet ?i M. Ileši?, judec?tori,

avocat general: domnul P. Cruz Villalón,

grefier: domnul A. Calot Escobar,

având în vedere procedura scris?,

luând în considerare observa?iile prezentate:

- pentru guvernul finlandez, de domnul J. Heliskoski, în calitate de agent;
- pentru guvernul eston, de doamna M. Linntam, în calitate de agent;
- pentru Comisia European?, de domnii I. Koskinen ?i D. Martin, precum ?i de doamna M.?I. Martínez del Peral, în calitate de agen?i,

având în vedere decizia de judecare a cauzei f?r? concluzii, luat? dup? ascultarea avocatului general,

pronun?? prezenta

Hot?râre

1 Cererea de pronun?are a unei hot?râri preliminare prive?te interpretarea articolului 14 primul paragraf din Protocolul privind privilegiile ?i imunit??ile Comunit??ilor Europene, anexat ini?ial la Tratatul prin care s?au instituit un Consiliu unic ?i o Comisie unic? ale Comunit??ilor Europene (JO 1967, 152, p. 13), iar ulterior, în temeiul Tratatului de la Amsterdam, la Tratatul CE (denumit în continuare „protocol”).

2 Aceast? cerere a fost formulat? în cadrul unei proceduri ini?iate de doamna Gistö, care urm?re?te s? se stabileasc? dac?, pentru exerci?iul fiscal 2007, aceasta era integral sau numai par?ial supus? la plata impozitului pe venit în Finlanda.

Cadrul juridic

Dreptul Uniunii

3 Articolul 13 din protocol avea urm?torul cuprins:

„În condi?iile ?i respectând procedura stabilit? de c?tre Consiliu, hot?rând la propunerea Comisiei, toate indemniza?iile, salariile ?i retribu?iile pl?tite de Comunit??i func?ionarilor ?i altor agen?i ai acestora sunt impozitate de acestea.

Sunt scutite de impozite na?ionale indemniza?iile, salariile ?i retribu?iile pl?tite de Comunit??i propriilor func?ionari ?i agen?i.”

4 Articolul 14 primul paragraf din protocol prevedea:

„În vederea aplicării impozitelor pe venituri și pe moștenire conform drepturilor de succesiune, precum și a convențiilor de evitare a dublei impuneri încheiate între statele membre ale Comunității, funcționarii și alți agenți ai Comunităților care, din motive exclusiv legate de exercitarea funcțiilor lor în serviciul Comunităților, își stabilesc reședința pe teritoriul unui stat membru, altul decât statul în care au domiciliul fiscal la data intrării în serviciul Comunităților, sunt considerați atât în statul de reședință, cât și în cel de domiciliu fiscal ca și cum și-ar fi părăsit domiciliul în țara lor de origine dacă aceasta din urmă este membru a Comunităților. Această dispoziție se aplică de asemenea soțului/soției, în măsura în care acesta/aceasta nu desfășoară activități profesionale proprii, precum și copiii aflați în întreținerea și în grija persoanelor prevăzute de prezentul articol.”

Dreptul național

5 Articolul 9 alineatul 1 din Legea privind impozitul pe venit [Tuloverolaki (1992/1535)] din 30 decembrie 1992 prevede:

„Este o persoană obligată la plata impozitului pe venit:

- 1) o persoană fizică sau juridică care are reședința sau domiciliul în Finlanda, o comunitate de interese sau o succesiune din Finlanda, pe durata exercițiului fiscal respectiv, cu privire la veniturile obținute în Finlanda și în străinătate (persoane supuse integral la plata impozitului);
- 2) o persoană fizică care nu are reședința în Finlanda pe durata exercițiului fiscal respectiv și orice persoană juridică străină cu privire la veniturile obținute în Finlanda (persoane supuse parțial la plata impozitului).”

6 Articolul 11 alineatul 1 din aceeași lege are următorul cuprins:

„O persoană este considerată rezident în Finlanda dacă are reședința reală sau se stabilește în țară pentru o perioadă neîntreruptă mai mare de 90 de zile, o absență temporară neopunându-se faptului de a considera șederea continuă. Cu toate acestea, se consideră că un resortisant finlandez este rezident în Finlanda chiar dacă nu a locuit aici fără întrerupere mai mult de 90 de zile pe an până la sfârșitul unei perioade de trei ani ulterioare anului mutării, cu excepția cazului în care dovedește că în exercițiul fiscal respectiv nu a avut legături semnificative cu Finlanda. În măsura în care nu se dovedește contrariul, un resortisant finlandez nu va mai fi considerat rezident în Finlanda după depășirea acestei perioade.”

Acțiunea principală și întrebările preliminare

7 Doamna Gistö, cetățean finlandez, s-a stabilit împreună cu familia în Luxemburg în primăvara anului 2003, când soțul său a început o carieră de traducător în cadrul Parlamentului European. Din acel moment, Luxemburg reprezintă locul de reședință al soților Gistö.

8 În anul 2007, doamna Gistö era în concediu pentru creșterea copilului de la postul său de educatoare la Turku (Finlanda) și nu desfășura nicio activitate profesională proprie în Luxemburg. În Finlanda, aceasta este proprietara unor valori mobiliare și a mai multor bunuri imobiliare dobândite cu titlu de investiții, pe care le oferă spre închiriere.

9 Pentru a stabili dacă, pentru exercițiul fiscal 2007, doamna Gistö era supusă în continuare la plata integrală a impozitului pe venit în Finlanda, aceasta a sesizat keskusverolautakunta (Comisia Centrală de Impozite), organ al administrației fiscale, care poate, la cererea unui contribuabil, să confere un caracter obligatoriu deciziilor prealabile în materie fiscală. În decizia prealabilă pronunțată la solicitarea doamnei Gistö, comisia menționată a considerat că domiciliul

s?u fiscal este în continuare situat în Finlanda în sensul articolului 14 din protocol ?i c?, prin urmare, aceasta este supus? la plata integral? a impozitului pe venit, dat fiind c? nu desf??oar? o activitate profesional? proprie în Luxemburg.

10 În consecin??, doamna Gistö a formulat un recurs împotriva acestei decizii la Korkein hallinto-oikeus.

11 Instan?a men?ionat? arat? c? solu?ionarea litigiului conform protocolului ar conduce la supunerea persoanei interesate la un tratament fiscal defavorabil din cauza faptului c? este stabilit? în Luxemburg, întrucât ar fi întotdeauna supus? unei obliga?ii fiscale nelimitate în Finlanda, în timp ce, în temeiul legisla?iei na?ionale, aceasta ar putea s? beneficieze de o obliga?ie fiscal? limitat? în aceast? ?ar? începând cu exerci?iul fiscal 2007.

12 În aceste condi?ii, Korkein hallinto-oikeus a hot?rât s? suspende judecarea cauzei ?i s? adreseze Cur?ii urm?toarea întrebare preliminar?:

„Articolul 14 din protocol [...] trebuie interpretat, în cauza care o vizeaz? pe [doamna] Gistö, în sensul c?, potrivit dispozi?iilor protocolului, domiciliul s?u fiscal este în continuare în Finlanda în anul 2007 sau protocolul trebuie interpretat în sensul c?, în spe??, legisla?ia intern? a unui stat membru este cea care stabile?te de fapt supunerea integral? la plata impozitului într-un stat membru, respectiv Finlanda?”

Cu privire la întrebarea preliminar?

13 Prin intermediul acestei întreb?ri, instan?a de trimitere solicit?, în esen??, s? se stabileasc? dac? articolul 14 primul paragraf din protocol trebuie interpretat în sensul c? se consider? c? so?ul unei persoane care, pentru unicul motiv c? aceasta din urm? intr? în serviciul Uniunii Europene, î?i stabile?te re?edin?a pe teritoriul unui alt stat membru decât cel în care avea domiciliul fiscal în momentul intr?rii în serviciul Uniunii a persoanei men?ionate î?i p?streaz? domiciliul fiscal în acest din urm? stat membru dac? el însu?i nu desf??oar? o activitate profesional? proprie.

14 Pentru a r?spunde la aceast? întrebare, trebuie s? se observe c? articolele 13 ?i 14 din protocol instituie o repartizare a competen?elor fiscale între Uniune ?i statul membru în care func?ionarul sau agentul avea domiciliul fiscal înainte de intrarea în serviciul Uniunii (a se vedea Hot?rârea din 25 mai 1993, Kristoffersen, C?263/91, Rec., p. I?2755, punctul 9, ?i Hot?rârea din 17 iunie 1993, X, C?88/92, Rec., p. I?3315, punctul 11).

15 În temeiul articolului 13 din protocol, toate indemniza?iile, salariile ?i retribu?iile pl?tite de Uniune func?ionarilor ?i altor agen?i ai s?i sunt impozitate de aceasta, fiind scutite de impozite na?ionale (a se vedea Hot?rârea Kristoffersen, citat? anterior, punctul 10).

16 Conform articolului 14 primul paragraf din protocol, în vederea aplic?rii, printre altele, a impozitului pe venit, func?ionarii ?i al?i agen?i ai Uniunii care, din motive exclusiv legate de exercitarea func?iilor lor în serviciul Uniunii, î?i stabilesc re?edin?a pe teritoriul unui alt stat membru decât statul în care au domiciliul fiscal la data intr?rii în serviciul Uniunii sunt considera?i atât în statul de re?edin??, cât ?i în cel de domiciliu fiscal ca ?i cum ?i?ar fi p?strat domiciliul în ?ara lor de origine dac? aceasta din urm? este membr? a Uniunii (a se vedea Hot?rârile citate anterior Kristoffersen, punctul 11, ?i X, punctul 9).

17 Din cele de mai sus rezult? c?, în temeiul articolului 14 primul paragraf, statul membru de origine în care continu? s? se afle domiciliul fiscal al func?ionarului sau al agentului î?i p?streaz? în principiu competen?a de a impozita toate veniturile, cu excep?ia indemniza?iilor, a salariilor ?i a retribu?iilor pl?tite de Uniune, ale acestor persoane ?i de a le supune la plata impozitului pe venit

chiar dac? nu au domiciliul efectiv în statul respectiv (a se vedea în acest sens Hotărârea din 13 noiembrie 2003, Schilling și Fleck/Schilling, C-209/01, Rec., p. I-13389, punctul 31). Noțiunea de impozit pe venit în sensul articolului 14 primul paragraf din protocol trebuie stabilit? pe baza criteriilor din dreptul național aplicabil (a se vedea Hotărârea Kristoffersen, citat? anterior, punctul 12).

18 În plus, din jurispruden?? rezult? c? repartizarea competen?elor stabilite la articolul 14 din protocol ar fi repus? în discu?ie dac? func?ionarul sau agentul ar avea libertatea de a-și alege domiciliul fiscal (a se vedea Hotărârea X, citat? anterior, punctul 12).

19 Întrucât, potrivit articolului 14 primul paragraf a doua teză din protocol, dispozi?iile protocolului men?ionat în materie fiscal? se aplic? și so?ului func?ionarului sau agentului Uniunii în ipoteza în care acest so? nu desf??oar? o activitate profesional? proprie, nici stabilirea domiciliului fiscal al so?ului respectiv nu poate depinde de voin?a persoanei interesate.

20 Prin urmare, într-o situa?ie precum cea din ac?iunea principal?, statul membru în care se afla domiciliul fiscal al persoanei interesate înainte de intrarea în serviciul Uniunii a so?ului său își p?strează competen?a de a impozita toate veniturile persoanei interesate, cu excep?ia indemniza?iilor, a salariilor și a retribu?iilor plătite de Uniune, în m?sură în care aceasta nu desf??oar? o activitate profesional? proprie.

21 Interpretarea care preced? nu contrazice principiul egalit??ii de tratament, în m?sură în care dintr-o jurispruden?? constant? rezult? c?, din punct de vedere fiscal, nu se poate considera c? func?ionarii și agen?ii Uniunii, precum și so?ii lor, cu condi?ia ca ace?tia din urmă să nu desf??oare o activitate profesional? proprie în statul membru în care func?ionarul sau agentul își exercită func?iile în cadrul Uniunii, se afl? în aceeași situa?ie cu un lucr?tor migrant care se stabilește într-un alt stat membru decât statul său de origine (a se vedea în acest sens Hotărârea Schilling și Fleck/Schilling, citat? anterior, punctul 29).

22 Având în vedere considera?iile de mai sus, trebuie să se r?spund? la întrebarea adresat? c? articolul 14 primul paragraf din protocol trebuie interpretat în sensul c? se consider? c? so?ul unei persoane care, pentru unicul motiv c? aceasta din urmă intr? în serviciul Uniunii, își stabilește re?edin?a pe teritoriul unui alt stat membru decât cel în care avea domiciliul fiscal în momentul intrării în serviciul Uniunii a persoanei men?ionate își p?strează domiciliul fiscal în acest din urmă stat membru dac? el însuși nu desf??oar? o activitate profesional? proprie.

Cu privire la cheltuielile de judecat?

23 Întrucât, în privin?a p?r?ilor din ac?iunea principal?, procedura are caracterul unui incident survenit la instan?a de trimitere, este de competen?a acesteia să se pronun?e cu privire la cheltuielile de judecat?. Cheltuielile efectuate pentru a prezenta observa?ii Cur?ii, altele decât cele ale p?r?ilor men?ionate, nu pot face obiectul unei rambursări.

Pentru aceste motive, Curtea (Camera a cincea) declar?:

Articolul 14 primul paragraf din Protocolul privind privilegiile și imunitățile Comunităților Europene, anexat inițial la Tratatul prin care s-au instituit un Consiliu unic și o Comisie unică ale Comunităților Europene, iar ulterior, în temeiul Tratatului de la Amsterdam, la Tratatul CE, trebuie interpretat în sensul că se consideră că soțul unei persoane care, pentru unicul motiv că aceasta din urmă intră în serviciul Uniunii Europene, își stabilește reședința pe teritoriul unui alt stat membru decât cel în care avea domiciliul fiscal în momentul intrării în serviciul Uniunii a persoanei menționate și părăsește domiciliul fiscal în acest din urmă stat membru dacă el însuși nu desfășoară o activitate profesională proprie.

Semnături

* Limba de procedură: finlandeza.